

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїсти

Факультет №6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «Сучасні доктрини інформаційного права» виб
інформаційний ресурскових компонент освітньої програми третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти

081 Право (Право)

на тему : *Наукові та правові основи, формування концепцій функціонування інформаційних ресурсів, їх адаптація в національному та міжнародному інформаційному просторі*

Харків 2023 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти факультету № 6, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.

Рецензенти:

1. Професор кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Комзюк А.Т.
2. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, д.ю.н., с.н.с. Прокопенко О.Ю.

План лекції

1. Інформаційний ресурс як сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо), як систематизована інформація або знання, що мають цінність у певній предметній області і можуть бути використані людиною в своїй діяльності для досягнення певної мети.

2. Інформаційні ресурси науково-технічної інформації (книги, брошури, періодичні видання, патентна документація, нормативно-технічна документація, промислові каталоги, конструкторська документація, звітна науково-технічна документація з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, депоновані рукописи, переклади науково-технічної літератури і документації), зафіксовані на паперових чи інших носіях.

Література

1. Конституція України.— К., 1996.
2. Закон України „Про інформацію” № 2658-ХІІ (2658-12) від 02.10.92 // ВВР, 1992, N 48, ст.651.
3. Інформаційне законодавство України: Науково-практичний коментар/ За ред. Ю.С. Шемшученка, ІНФОРМАЦІЯС. Чижа. - К., 2006. - 232 с.
4. Інформаційне законодавство: Зб інформаційний ресурсник законодавчих актів у 6 томах. Т.1. Інформаційне законодавство України / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького; Національна академія наук України; Державний комітет телебачення і радіомовлення України; За заг. ред. Ю.С. Шемшученка, ІНФОРМАЦІЯС. Чижа. - К.: ТОВ "Видавництво "Юридична думка", 2005. - 416 с.
5. Вертузасв О. Інформаційне право: риси інституціонального характеру змістовного інформаційного ресурсу України // Юридична Україна. - 2006. - № 1. - С.54-62.
6. Гетманцев Д. До питання про інформаційне право як самостійну галузь права України // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - № 3. - С.88-91.
7. Дзьобань О.П. Філософія інформаційного права: світоглядні й загальнотеоретичні засади: Монографія. — Харків: Майдан, 2013. — 360 с.
8. Жуков В. Підстави для розширеного тлумачення терміна "інформація" в чинному законодавстві України // Інтелектуальна власність. - 2006. - № 9. - С.30-38.
9. Мацюк В.Я. Інформаційне суспільство - новий щабель суспільної формації // Часопис Київського університету права. - 2006. - № 2. - С.102-106.
10. Постульга В. Дещо про інформаційне право // Підприємництво, господарство і право. - 2003. - № 2. - С.53 - 54.
11. Соснін О. Передумови формування в Україні інформаційного права // Право України. - 2005. - № 11. - С.99-103.
12. Яременко О. Інформаційна сфера в Україні як об'єкт правового регулювання // Підприємництво, господарство і право. - 2006. - № 1. - С.80-83.
13. Яременко О. Офіційна державна інформація в Україні: поняття та право на доступ // Підприємництво, господарство і право. - 2005. - № 8. - С.89-92.

14. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
15. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : закон України від 16 листоп. 1992 р. № 2782-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
16. Про електронний цифровий підпис : закон України від 22 квіт. 2003 р. № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.
17. Про електронні документи та електронний документообіг : закон України від 22 трав. 2003 р. № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
18. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : закон України від 18 берез. 2004 р. № 1629-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.
19. Про затвердження Концепції технічного захисту інформації в Україні [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 жовт. 1997 р. № 1126. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1126-97-%EF>.

Інформаційний ресурс як сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо), як систематизована інформація або знання, що мають цінність у певній предметній області і можуть бути використані людиною в своїй діяльності для досягнення певної мети.

Інформаційні ресурси науково-технічної інформації (книги, брошури, періодичні видання, патентна документація, нормативно-технічна документація, промислові каталоги, конструкторська документація, звітна науково-технічна документація з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, депоновані рукописи, переклади науково-технічної літератури і документації), зафіксовані на паперових чи інших носіях.

Інформаційний ресурс (*інформаційний ресурс*) (анг. – information resources) – 1) сукупність документів у *іс* (бібліотеках, архівах, банках даних тощо) (1, ст. 1, ч. 9); 2) систематизована *інформація* або *знання*, що мають цінність у певній предметній області і можуть бути використані людиною в своїй діяльності для досягнення певної мети (2). Розглядають наступні види *інформаційний ресурс*: новинні стрічки (online-новини); підписки на *електронних* Копії періодичних видань (електронні копії окремих газет і журналів, що випускають і надають до них доступ); доступ до електронних *Архівів* і баз *даних*, що містить *інформація* з найрізноманітніших питань; аналітичні звіти і дослідження (компанія може, за замовленням клієнта, провести аналіз зберігаються в базі матеріалів та підготувати для клієнта звіт по його питанню); власні аналітичні матеріали і прогнози. *Інформаційний ресурс*. В ftp-архівах розділена на три категорії: 1) захищена *інформаційний ресурс*., *правовий режим доступу* до якої визначається її власниками і дозволяється за спеціальною угодою із споживачем. До цього виду ресурсів належать комерційні архіви (наприклад, комерційні версії програм в архівах ftp.microsoft.com або ftp.bsdi.com), закриті національні та міжнародні некомерційні *інформаційний ресурс* (наприклад, роботи за міжнародними проектами ces або iaea), приватна некомерційна інформація з спеціальними режимами доступу (приватні благодійні фонди, наприклад); 2. *Інформаційний ресурс* обмеженого використання, до яких відносяться, наприклад, програми класу shareware (trumpet winsock, atis mail, netscape, і т. Ін.). В даний клас

можуть входити *інформаційний ресурс* обмеженого часу використання (поточна версія netscape перестане працювати в червні якщо тільки хтось не зламає захист) або обмеженого часу дії, тобто користувач може використовувати поточну версію на свій страх і ризик, але ніхто не буде надавати йому підтримку; 3. Вільно розповсюджені *інформаційний ресурс* (freeware), якщо мова йде про програмне забезпечення. До цих ресурсів відноситься все, що можна вільно отримати по мережі без спеціальної реєстрації. Це може бути документація, програми або що-небудь ще електронних. Вільно розповсюджується програмне забезпечення не має сертифіката якості, але як правило, його розробники відкриті для обміну досвідом. *Інформаційний ресурс* спільного користування – сукупність *інформаційний ресурс* державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек, а також комерційних центрів, ф *інформаційний ресурс*м, організацій, які займаються науково-технічною діяльністю і з власниками яких укладено договори про їх спільне використання. *Інформаційний ресурс* науково-технічної *інформація* – систематизоване зібрання науково-технічної літератури і документації (книги, брошури, періодичні видання, патентна документація, нормативно-технічна документація, промислові каталоги, конструкторська документація, звітна науково-технічна документація з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, депоновані рукописи, переклади науково-технічної літератури і документації), зафіксовані на паперових чи інших носіях. Законодавець введе поняття «електронний *інформаційний ресурс*» та розмежовує їх на: національні *інформаційний ресурс*, державні *інформаційний ресурс*, комунальні та приватні *інформаційний ресурс*. Власник ресурсів – фізична або юридична особа, яка має право власності на *інформаційний ресурс*.

Національні ресурси – ресурси незалежно від їх змісту, форми, часу та місця створення, форми власності, призначені для задоволення потреб громадянина, суспільства, держави. Національні ресурси включають державні, комунальні та приватні ресурси. Система національних ресурсів – організована за єдиною

технологією сукупність національних ресурсів, необхідних для розв'язання завдань соціально-економічного розвитку держави та внесених до національного реєстру електронних інформаційних ресурсів; реєстр ресурсів – сукупність *даних*, упорядкованих з метою обліку і реєстрації ресурсів .

Державні *інформаційний ресурс* законодавець визначає як систематизована *інформація*, що є доступною за допомогою *іт*, право на володіння, використання або розпорядження якою належить державним органам, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, державним підприємствам, установам та організаціям, а також *інформація*, створення якої передбачено законодавством та яка обробляється фізичними або юридичними особами відповідно до наданих їм повноважень суб'єктами владних повноважень» (4).

Державні *інформаційний ресурс* є складовою національних *інформаційний ресурс* та мають споживчу цінність, а саме: політичну, економічну, наукову, освітню, соціокультурну, оборонну, ринкову, історичну, *інформація* тощо. Будь який суб'єкт *інформація відносин* України, має право доступу до державних *інформаційний ресурс* згідно визначеної політики безпеки та чинного законодавства. Особливо важливим є визначення підстав для віднесення *інформаційний ресурс* до категорії державних. Правова норма про те, що *інформація*, яка створена на кошти державного бюджету, є державною власністю, не є вичерпною. Отже, до державних *інформаційний ресурс* доцільно було б відносити *інформаційний ресурс* створені, придбані, накопичені за рахунок коштів державного бюджету, позабюджетних державних фондів та платників податків. Як наслідок бачимо, що державні *інформаційний ресурс*, які як елемент майна знаходяться у власності держави. Державні *інформаційний ресурс* забезпечують виконання завдань державного управління; забезпечення прав та безпеки громадян; підтримки соціально-економічного розвитку країни, розвитку культури, науки, освіти і т. Д. На відомчому рівні пропонується, наприклад, *електронних Освітні ресурси* (eор) під якими розуміють навчальні, наукові, *інформація*, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або

розміщені у *комп'ютерних мережах*, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації освітнього процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами